

ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ

ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਤਸੰਗਣਾਂ ਨਾਲ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਚ ਲਟਬੋਰੇ ਹੋਏ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਅੱਧ-ਖੂੜ ਉਮਰ ਦਾ ਆਦਮੀ, ਜਿਹੜਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਸਧਾਰਣ ਜਿਹਾ ਪੇਂਡੂ ਹਲ-ਵਾਹਕ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ;—“ਓਹ

ਦੇਖ...! ਇਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਤੰਬੂ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।”

ਬੀਬੀ ਜੀ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੀ ਵਲ ਖਿੱਚਦਿਆਂ, ਕਿਹਾ;—“ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸੀਸ ਮੰਗੇ...! ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕੀਤੇ...! ਅਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸੀਸ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ ਤੁੜਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਲੜਨ ਜੋਗੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।”

ਬੀਬੀ ਜੀ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਆਦਮੀ ਵਲੋਂ ਬੇਧਿਆਨੇ ਹੋ ਕੇ ਪਾਸਾ ਮੌੜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਨਾ ਹਟਿਆ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ;—“ਅੱਜ ਵੀ ਇਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦੇ ਪਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਢੋਈ ਮਿਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਬਣਾ ਕੇ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬਿਨਾ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਣਾ ਪਾਈ ਖੁੜਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਤਾਰ ਤਾਂ ਬੜੀ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਪਰ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਕੌਣ ਖੜਾ ਹੈ...? ਇਹ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਬਈ...! ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਤਾਰ ਬਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਪੂਰੇ ਸੀ। ਆਹ..! ਏਧਰ..! ਓਹ ਦੇਖ..! ਉਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਤੰਬੂ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਉਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਖੜੇ ਸਨ..।” ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੀ ਵਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੋਇਆ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾਂ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਚਿੱਤ੍ਰ ਉਲੀਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਖੀਰ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ ਉਸ ਅਨਪੜ ਜਿਹੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਵਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦੇ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ;—“ਤੇਰਾ ਪਿੰਡ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?” ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ;—“ਬੇਗਮਪੁਰਾ।”

ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ। ਸੰਗਤਾਂ ਉਠ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਜੋੜੇ ਲੈਣ ਲਈ ਜੋੜਾ ਘਰ ਵਲ ਤੁਰ ਪਈਆਂ। ਜੋੜਾ ਘਰ ਅੱਗੇ ਐਨੀ ਭੀੜ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਭੀੜ ਵਿਚ ਵੜਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਥਣਾ ਨਾਲ ਭੀੜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਾ ਕੇ ਖੁੜ ਗਏ। ਭੀੜ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦਾ ਵਾਸੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੋਲ ਆਣ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਭਨਾ ਦੇ ਜੋੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਜੋੜੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਅੱਖ ਦੇ ਫੋਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਭ ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ ਪਰ ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਛਪਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਦ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਚਰਜ ਰੰਗੀਨੀਆ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪਈ।

ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਅਗੋਚਰ, ਕਲਾ ਧਾਰ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਗੰਮੀ ਖੁੇਡ ਖੁੇਡੀ। ਖੁੇਡ ਖਤਮ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਉਸ

ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਕੌਣ ਸੀ। ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਜਨਾ ਦਿਵਸ ਉਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਪਾਉਣ ਆਏ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਾਸੀ ਦੀ ਰੰਗਲੀ ਖੇਡ ਦੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ਹੁਣ ਬੀਬੀ ਜੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੇਮ-ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ, ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੇਲ ਕਲੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖੜੇ ਉਤੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਲਾਲੀਆਂ ਚਮਕਣ ਲੱਗੀਆਂ।

ਮਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਮ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀ, ਬੇਗਮ ਪੁਰਿਆਂ ਦੇ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਸੁਭਾਗੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਸੁਲੱਖਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਕੱਸਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਦਾ ਸੰਗ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਓ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਰਵਾ ਕੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲ ਝਾਤ ਪੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਫਿਰ ਭਗਤ-ਜਨ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮ-ਅਨੰਦ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਣਨ ਲਈ ਦਇਆ ਧਰਮ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅਤੁੱਟ ਕਮਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਜੀਉੜੇ ਸ਼ਬਦ-ਸੁਰਤ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਣਨ ਦੀ ਅਵੱਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਰੁੱਤੀਆਂ ਜਿੰਦਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਮ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮੌਜ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਤੰਬੂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਕਿਹੜੀ ਸੀ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਨੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਅਵੱਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਠਿਕਾਣੇ ਦਾ ਨਾਮ ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਰੱਖਿਆ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਦੁੱਖਾਂ ਗਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਵਸਦੇ ਇਸ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਦਿਆਂ **ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ** ਨੇ ਇਕ ਐਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵਰਗ ਵੀ ਉਸਦੀ ਰੀਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸੁੱਖ, ਅਰਾਮ ਤੇ ਐਸ਼ ਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਸ਼ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਦਾ ਪਾਸਾਰਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਵਿਚ ‘ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਬੁਝਾਈ॥’ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ‘ਉਹਾਂ ਖੈਰਿ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਭਾਈ॥’ ਸਭ ਕੁਝ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਠਿਕਾਣਾ ਹੈ। ‘ਇਛਾ ਪੂਰਕ ਸਰਵ ਸੁੱਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਜਾ ਕੈ ਵਸ ਹੈ ਕਾਮ ਧੋਨਾ॥’ ਉਸ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹਰ

ਗੱਲ ਦਾ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਠਿਕਾਣਾ (ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ) ਹੈ।

ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ ॥ ਦੁਖ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥

ਨਾਂ ਤਸਵੀਰ ਖਿਰਾਜ ਨਾ ਮਾਲੁ ॥ ਖਉਫੁ ਨ ਖਤਾ ਨ ਤਰਸੁ ਜਵਾਲੁ ॥ ੧ ॥

ਅਬ ਮੋਹਿ ਖੂਬ ਵਤਨ ਗਹ ਪਾਈ ॥ ਉਹਾਂ ਖੈਰਿ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਕਾਇਮੁ ਦਾਇਮੁ ਸਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ਦੋਮ ਨ ਸੇਮ ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ ॥

ਆਬਾਦਾਨੁ ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ ॥ ਉਹਾਂ ਗਨੀ ਬਸਹਿ ਮਾਮੂਰ ॥ ੨ ॥

ਤਿਉ ਤਿਉ ਸੈਲ ਕਰਿਹ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ॥ ਮਹਰਮ ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ ॥

ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਖਲਾਸ ਚਮਾਰਾ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਹਿਰੀ ਸੁ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ੨

ਪੰਨਾਂ ੩੪੫

ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵੱਸਥਾ ਵਾਲੇ ਰੱਬੀ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਉਹ ਠਿਕਾਣਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਗਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਦੁਖ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਕੋਈ ਡਰ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਥਾਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਠਿਕਾਣਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਰਾਸ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਸਭ ਰੱਜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਧਨੀ ਹਨ। ਕੋਈ ਭੁੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭਨਾ ਦਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰੇ, ਸੈਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ-ਜਨ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਕੇ ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਓ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ, ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਸਿਰਫ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਢੋਅ ਕੇ ਲਿਵ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਉਡਣ ਖਟੋਲੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਬਦਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵਸਦੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਲੱਭਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਕੋਈ ਕਲਪਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚੀਂ ਮੱਚੀਂ ਹੀ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਨਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਅ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਗੰਮੀ ਜੋਤ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਅੱਜ ਵੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਕਾਸ਼! ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਸੱਚੇ ਭਗਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਨਾਮ-ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਵੇ। ਰੱਬ

ਮੇਹਰ ਕਰੇ...!ਸਾਡਾ ਮਨ ਹਉਮੈ ਦੀ ਸੜਿਹਾਂਦ ਵਿਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇ।ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀਂ ਰਾਹੀਂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਨਾਲ ਸੁਰਤੀ ਜੋੜ ਕੇ,ਉਸਦੀ ਹੇਕ ਨਾਲ ਹੇਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦਾ ਸੋਹਲਾ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਮਿਲ ਜਾਣਾਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਹੇ,ਜੀਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਇਲਾਹੀ ਜੋਤ-ਸਰੂਪਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੇ ਕਾਲੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।ਕਾਸ਼..!ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੁਰਤ ਦੇ ਚੜ੍ਹਓ ਨਾਲ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰੀਏ।

ਇਸ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕ ਘੜੀ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਵੀ ਆਉਣੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹੱਡ ਮਾਸ ਦੇ ਪਿੰਜਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਦਿਸਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦਿਸ ਪੈਣੇ ਹਨ।ਫਿਰ ਇਹ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਾਂ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਸਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਅਖੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦਾ।**ਹਾਂ ਜੀ!ਫਿਰ ਆਪਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।**ਜਾਂ ਨਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੂਹੀਆਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਚੁਰਾਸੀ ਲੱਖ ਜੂਨਾਂ ਦੇ ਗੋੜੇ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।ਸਾਡਾ ਭਲਾ ਤਾਂ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਅਖੀਆਂ ਮੀਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੜਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖ ਕੇ ਦ੍ਰਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈਏ ਅਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ **ਬੇਗਮ ਪੁਰੇ ਦੇ ਅਨੰਦ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼** ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਦਿਆਂ,ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਦੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਲੈ ਗਈਆਂ।

ਕਾਸ਼...!ਸਾਡੀ ਮਨ-ਵੀਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਹਰੀ-ਜਸ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਅਲਾਪ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਣ।ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਪਲ ਪਲ ਕਰਕੇ ਉਮਰ ਦੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਘਟੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਰਿ ਜਸੁ ਰੇ ਮਨਾ ਗਾਇ ਲੈ ਜੋ ਸੰਗੀ ਹੈ ਤੇਰੋ॥

ਅਉਸਰੁ ਬੀਤਿਉ ਜਾਤੁ ਹੈ ਕਹਿਉ ਮਾਨ ਲੈ ਮੇਰੋ॥